

Sportnota

Gemeente Winterswijk

*Blijf(t) in
beweging!*

Voorwoord

In 2007 stelde de gemeenteraad de sportnota “Sport in Winterswijk – Volop in Beweging” vast. In deze nota staat het gemeentelijk streefbeeld op het gebied van de sport omschreven. Ter uitvoering van deze sportnota is er in de afgelopen jaren een groot aantal sportaccommodaties gerealiseerd. Daarnaast zijn er tal van interventies op het terrein van de sport, bewegen en gezondheid uitgevoerd.

De gemeente erkent het belang van sport en bewegen en wil haar ingezette sportbeleid voortzetten. Echter, door de (vele) veranderingen in de maatschappij is het nodig dat het huidige beleid wordt bijgesteld c.q. geactualiseerd. Het maken van nieuwe keuzen is noodzakelijk.

De werkgroep sport – een klankbordgroep waarin alle voorzitters van de door de gemeenteraad erkende lokale sportverenigingen vertegenwoordigd zijn – heeft met ons meegedacht hoe dit nieuwe beleid eruit zou kunnen zien. Dit alles heeft geresulteerd in de nieuwe sportnota met als titel “Blijf(t) in beweging”.

Ik ben hen dan ook zeer erkentelijk dat zij hun vrije tijd hebben willen opofferen om met ons mee te denken om het nieuwe sportbeleid voor de komende jaren gestalte te geven.

Binnen alle uitdagingen waar de gemeente zich de komende jaren voor geplaatst ziet wordt het mij duidelijk dat sporten en bewegen als middel steeds meer ingezet zal worden omdat het bijdraagt aan het bereiken van onze gezondheids- en maatschappelijke doelstellingen.

Het is niet het idee van het gemeentebestuur om al deze nieuwe taken alleen op te pakken. De gemeente wil dit samen doen met een groot aantal spelers in het veld. Denk daarbij aan de inwoners zelf, het bedrijfsleven, gezondheidsinstellingen, zorgaanbieders en de plaatselijke sportverenigingen. Samenwerking is daarbij van belang, zodat wij elkaar kunnen versterken!

Ik zie daarbij een belangrijke taak weggelegd voor de lokale sportverenigingen. Ik ben ervan overtuigd dat samenwerking verenigingen kansen biedt om sterker te worden. Sterke sportverenigingen die maatschappelijk actief zijn hebben volgens mij de toekomst!

Samen met hen en alle andere sportaanbieders gaan we aan de gang om verder aan de slag te gaan, zodat de vele inwoners van Winterswijk “*blijven bewegen*”.

Met sportieve groet,

Wim Aalderink
Wethouder Sport

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
1. Inleiding.....	6
2. Terugblik op sportnota Sport in Winterswijk - volop in beweging	8
2.1 Inleiding.....	8
2.1 Sport en maatschappelijke waarden (doelstelling 1)	8
2.2 Functioneren van sportverenigingen (doelstelling 2)	9
2.3 Sportaccommodaties van goede kwaliteit (doelstelling 3)	9
2.4 Nieuw tarieven- en subsidiestelsel	11
2.5 Samenvattend	11
3. Huidig beleidskader	12
3.1 Inleiding.....	12
3.2 Rijksbeleid.....	12
3.3 Provinciaal beleid	12
4. Het Winterswijkse sportlandschap	13
4.1 Inleiding.....	13
4.2 Sport in Winterswijk	13
5. Van trends en ontwikkelingen naar missie, visie en doelen.....	15
5.1 Inleiding.....	15
5.2 Trends en ontwikkelingen	15
5.3 Missie, visie	16
5.4 Gemeentelijke doelen voor 2014 – 2018	17
6. Stimuleringsbeleid.....	19
6.1 Inleiding.....	19
6.2 Jeugd	19
6.3 Mensen met een beperking.....	20
6.4 Senioren (55+)	20
6.5 Sportdeelname/Beweeggedrag.....	21
6.6. Sportverenigingen	22
6.7 Topsport.....	23
6.8 Sport en gezondheid.....	23
6.9 Buurtsportcoaches.....	24
7. Accommodatiebeleid	25
7.1 Inleiding.....	25
7.2 Normen en richtlijnen	25
7.3 Binnensportaccommodaties	25
7.4 Buitensportaccommodaties.....	27
7.5 Zwembaden.....	32

7.6. Meerjareninvesteringsplan buitensportaccommodaties	32
7.7. Sporten en bewegen in openbare ruimte(n)	32
8. Subsidies en tarieven.....	33
8.1 Inleiding.....	33
8.2 Subsidies.....	33
8.3 Regeling bijzondere bijstand	34
8.4 Subsidiecriteria voor basissporten binnen- en buitensport	34
8.5 Tarieven.....	35
8.6 Afspraken bezuinigingen per 1 januari 2013.....	36
9. Organisatiestructuur	38
9.1 Inleiding.....	38
9.2 Werkgroep Sport	38
9.3 Vergoeding Werkgroep Sport.....	38
10. Financiën	39
10.1 Inleiding	39
10.2 Overzicht lasten en baten sport.....	39

Tenslotte bevat deze nota de volgende bijlagen:

- 1: Overzicht van de uitgevoerde sportprojecten c.q. sportactiviteiten
- 2: Bezettingsroosters van de gemeentelijke binnensportaccommodaties
- 3a: Overzicht ledenaantallen binnensportverenigingen (2007-2013)
- 3b: Overzicht vergelijking ledenontwikkeling binnensportverenigingen (2009-2013)
- 4a: Overzicht ledenaantallen buitensportverenigingen (2007-2013)
- 4b: Overzicht vergelijking ledenontwikkeling buitenportverenigingen (2009-2013)
- 5a: Overzicht contributie binnensportverenigingen (2007-2013)
- 5b: Vergelijking contributieontwikkeling binnensportverenigingen (2009-2013)
- 6a: Overzicht contributie buitensportverenigingen (2007-2013)
- 6b: Vergelijking contributieontwikkeling buitenportverenigingen (2009-2013)
- 7: Overzichten behoeftebepaling FC Winterswijk, FC Trias, v.v. MEC en Spc. Meddo
- 8: Overzicht basissporten en de hierbij behorende sportverenigingen
- 9: Gespecificeerd overzicht van de gemeentelijke baten en lasten sport

1. Inleiding

In de raadsvergadering van 29 november 2007 heeft de gemeenteraad de sportnota "Sport in Winterswijk – Volop in Beweging" vastgesteld. In deze nota staan de doelstellingen beschreven welke de gemeente samen met andere partijen wil bereiken. In december 2008 is de Implementatienota 2008 "sportbeleid, subsidies en tarieven" door de gemeenteraad vastgesteld. Daarin staat per doelstelling aangegeven welke stappen de gemeente wil zetten om de doelstellingen te realiseren. Beide nota's zijn in samenwerking met de werkgroep sport tot stand gekomen.

Veranderingen in de beleving van de sport, nieuwe behoeften en ambities van sportverenigingen en gemeente alsmede de vele maatschappelijke ontwikkelingen vragen om een actualisering van deze (sport)nota's. Beide nota's zijn nu samengevoegd tot 1 sportnota. Deze nota is wederom tot stand gekomen in samenwerking met de werkgroep sport. Lag het accent van de sportnota van 2007 hoofdzakelijk op de herstructurering c.q. de realisatie en het samen delen van sportaccommodaties, in deze nieuwe sportnota zal het accent meer komen te liggen op de sportstimulering.

De toekomstvisie van de gemeente op het terrein van de sport, behorende bij de begroting 2014, omvat o.a.:

- Het benutten van de functie van sport als middel om maatschappelijke doelen te bereiken.
- Het behouden en versterken van sportverenigingen.
- Het gericht stimuleren van sportdeelname.
- Het zorgdragen voor een eigentijdse voorzieningenaanbod van goede kwaliteit.
- Een integrale benadering van sport, recreatie, onderwijs, welzijnsinstellingen en wijkwerk.

De gemeente Winterswijk heeft sport hoog in het vaandel staan. Dat wil de gemeente op een structurele wijze vorm geven. Deze sportnota "*Blijf(t) in beweging*", geeft hier invulling aan.

Leeswijzer.

De inhoud van de nota is als volgt:

- Hoofdstuk 1 geeft een korte inleiding weer.
- In hoofdstuk 2 wordt teruggeblikt op de eerder geformuleerde doelstellingen en wordt kort opgesomd wat de afgelopen jaren is gerealiseerd.
- In hoofdstuk 3 wordt kort omschreven wat het rijks- en provinciaal sportbeleid is.
- In hoofdstuk 4 wordt ingezoomd op de georganiseerde sport in Winterswijk.
- In hoofdstuk 5 worden trends & ontwikkelingen en de visie omschreven en welke doel(groep)en de gemeente nastreeft voor de periode 2015 – 2018.
- In hoofdstuk 6 wordt het stimuleringsbeleid omschreven. Waar gaat de gemeente de komende jaren op inzetten?
- In hoofdstuk 7 komt het accommodatiebeleid aan de orde. Hier wordt het streefbeeld van zowel de binnen- als de buitensportaccommodaties omschreven.
- In hoofdstuk 8 komen de subsidies, de tarieven en de afspraken, die in het kader van de bezuinigingen per 1 januari 2013 zijn gemaakt, aan bod.
- In hoofdstuk 9 wordt kort ingegaan op welke wijze de gemeente met de sportverenigingen communiceert.
- In hoofdstuk 10 wordt kort ingegaan op de inkomsten en uitgaven op het terrein van de sport.

2. Terugblik op sportnota Sport in Winterswijk - volop in beweging

2.1 Inleiding

In de afgelopen jaren is er een enorme kwalitatieve impuls gegeven aan de Winterswijkse binnen- en buitensportaccommodaties. Er zijn veel sportaccommodaties gerealiseerd. Daarnaast zijn er in deze periode ook vele sport stimulerende activiteiten uitgevoerd. De gerealiseerde sportaccommodaties staan onder paragraaf 2.3 vermeld, terwijl de uitgevoerde sportactiviteiten terug zijn te vinden in bijlage 1.

Om het toekomstig beleid te kunnen bepalen is het van belang om te weten of de in de sportnota van 2007 geformuleerde doelstellingen zijn gehaald, of deze nog steeds actueel zijn en of de doelstellingen bijgesteld dienen te worden of te worden aangevuld. Ook is het van belang te weten of het streefbeeld op het terrein van de sportaccommodaties nog actueel is of bijgesteld dient te worden. Aan de hand hiervan worden de nieuwe beleidsuitgangspunten voor de komende jaren geformuleerd.

2.2 Sport en maatschappelijke waarden (doelstelling 1)

Doelstelling 1: Optimaliseren van de maatschappelijke waarden van sport

Deze doelstelling wordt bereikt door:

- Het verhogen van sportdeelname onder de jeugd tot 12 jaar.
- Het verhogen van sportdeelname onder jongeren tussen 13 – 18 jaar.
- Het verhogen van de sportdeelname van 55+ers.
- Het verhogen van de sportdeelname van minder validen.

We constateren, dat de gemeente in samenwerking met diverse sportverenigingen en andere organisaties de afgelopen jaren veel sportactiviteiten c.q. sportprojecten voor deze doelgroepen heeft georganiseerd. Deze staan in bijlage 1 vermeld.

In hoeverre dit tot een verhoging van de sportdeelname heeft geleid kan echter niet worden onderbouwd. Dit komt omdat er geen zgn. nulmeting onder de Winterswijkse

bevolking heeft plaatsgehad. De gemeente is voornemens dit wel te doen begin 2015; in hoofdstuk 6.5 wordt hier verder op ingegaan.

2.3 Functioneren van sportverenigingen (doelstelling 2)

Doelstelling 2: het versterken van het functioneren van de sportverenigingen

Deze doelstelling wordt bereikt door:

- Het intensiveren van verenigingsondersteuning.
- Het versterken van het gemeentelijk vrijwilligersbeleid.
- Het ondersteunen van de samenwerking tussen sportverenigingen.
- Het ondersteunen van de samenwerking buurt - onderwijs – sport.
- Het (indien mogelijk) ondersteunen van sportevenementen.

Van 2009 tot en met 2011 heeft de gemeente het Sportservicebureau Achterhoek Oost gesubsidieerd. Sportverenigingen konden hier terecht voor ondersteuning. Begin 2012 is gestart met het ombouwen van het bestaande sportservicebureau tot ClubVooruit.

Een organisatie die als doel heeft om alle verenigingen in de gemeenten Berkelland, Oost Gelre, Winterswijk en sinds 1 oktober 2013 Bronckhorst op het gebied van welzijn, cultuur en sport te ondersteunen bij vragen op bestuurlijk, organisatorisch en administratief gebied.

Opzet van ClubVooruit is om per 1 januari 2015 onafhankelijk te zijn van gemeentelijke subsidies. Om de doelstellingen te realiseren is over de periode 2012 tot en met 2014 extra subsidie verleend in het kader van het Kleine Stedenbeleid.

In het kader van het vrijwilligersbeleid heeft de gemeente in 2009 voor alle vrijwilligers een verzekering afgesloten. Daarnaast heeft de gemeente aan een aantal organisaties in 2011 een prijs uitgereikt ter stimulering van het vrijwilligersbeleid.

In de afgelopen jaren zijn er voor diverse doelgroepen – veelal in samenwerking met sportverenigingen - een scala aan sportactiviteiten georganiseerd, zie bijlage 1 van deze nota.

Over het algemeen kan geconcludeerd worden dat deze doelstelling voor het grote deel is gehaald. Er is echter (te) weinig aandacht besteed aan het vrijwilligerswerk in zijn algemeenheid. Omdat wij te maken hebben met een veranderende rol/taak van de vrijwilliger is het zaak om hier de komende jaren meer aandacht aan te besteden. De samenwerking tussen de sportaanbieders zal verder worden gecontinueerd.

2.4 Sportaccommodaties van goede kwaliteit (doelstelling 3)

Doelstelling 3: het realiseren van (een evenwichtige verdeling) sportaccommodaties van goede kwaliteit

Deze doelstelling wordt bereikt door:

- Het herijken van het huidige voorzieningenniveau;
- Het verbeteren van de kwaliteit van het voorzieningenniveau;
- Het optimaliseren van de bezetting;
- Het opzetten van een meerjarenonderhoudsplanung;
- Het stroomlijnen van beheer en onderhoud.

Betreffende deze doelstelling kunnen wij met trots zeggen dat de gemeente hierin voortreffelijk is geslaagd. Vanaf 2008 zijn de volgende sportaccommodaties gerealiseerd:

- ✓ Aanleg sportpark 't Huitinkveld aan de Bataafseweg – FC Trias
- ✓ Renovatie van het gymnastieklokaal aan de Rusthuisstraat

- ✓ Bouw manege aan de Steengroeveweg
- ✓ Aanleg 2^e kunstgrasveld op complex 't Huitinkveld ten behoeve FC Trias
- ✓ Herinrichting sportcomplex 't Konder in Meddo; betreft de aanleg van een kunstgrasveld, een natuurveld en de bouw van 6 kleedkamers
- ✓ Bouw van een judo-accommodatie op De Huininkmaat
- ✓ Renovatie gemeentelijk strandbad
- ✓ Herinrichting sportpark Jaspers (fasen 1 en 2) bestaande uit aanleg/verplaatsen tennisbanen, aanleg 3 kunstgrasvelden; aanleg gecombineerd hockey- en korfbal kunstgrasveld; de renovatie/bouw van de kleedkamers voor de hockey- en korfbalclub; de bouw van een clubgebouw voor de korfbalvereniging en de aanleg van parkeerterreinen (voor hockey, korfbal, tennis en zwembad)
- ✓ Bouw sport- en turnhal
- ✓ Aanleg honk- en softbalveld en bouw kleedkamers/clubgebouw op sportcomplex 't Huitinkveld voor BSC Hickory
- ✓ Aanleg natuurgrasveld op complex 't Huitinkveld voor FC Trias
- ✓ Herinrichting sportpark Jaspers (fase 3) bestaande uit de aanleg van 1½ kunstgrasveld, 2 natuurgrasvelden, opstellen ten behoeve van FC Winterswijk en de benodigde infrastructuur.

De aanleg van de atletiekbaan staat voor 2014 op de rol.

Zaak is het om deze sportaccommodaties op niveau te houden en te zorgen dat deze in de toekomst vervangen kunnen worden; daarom zal er een meerjaren investeringsplan worden opgesteld.

Het onderhoud van de meeste sportcomplexen is in handen van de ROVA; een aantal sportverenigingen onderhoudt zelf haar sportcomplex en ontvangt hiervoor een gemeentelijk subsidie. In het kader van de bezuinigingen per 1/1/2013 heeft de gemeente toegezegd, dat sportverenigingen een deel van de bezuiniging "terug kunnen verdienen" door bepaalde werkzaamheden zelf uit te voeren. De gemeente moet hierover nog een definitief besluit nemen. Dit onderdeel wordt als nieuwe doelstelling opgenomen. Verder zal het streefbeeld van de sportaccommodaties moeten worden geactualiseerd en opnieuw moeten worden vastgelegd.

2.5 Nieuw tarieven- en subsidiestelsel

Met ingang van 1 januari 2009 is er een nieuw stelsel van tarieven en subsidies ingevoerd. De tarieven zijn aangepast. Daarnaast zijn de waarderingssubsidies vanaf deze datum komen te vervallen. Hiervoor in de plaats heeft de gemeente besloten om per 1/1/2009 haar binnen- en buitensportaccommodaties per saldo gratis beschikbaar te stellen aan de (door de raad erkende en georganiseerde) sportverenigingen. In de Algemene Subsidie Verordening Winterswijk 2010 is nadien deze wijze van het gratis in gebruik geven juridisch vastgelegd.

In de Implementatienota 2008 “sportbeleid, subsidie en tarieven” is gesteld, dat de sportverenigingen in ruil van het gratis in gebruik nemen van deze accommodaties de contributies voor deelname aan sport met name voor de jeugd aantoonbaar zo laag mogelijk proberen te krijgen en te houden. Uit een onlangs gehouden enquête onder de sportverenigingen blijkt, dat vele verenigingen zich hier aan hebben gehouden, maar enkele ook niet. Dit komt o.a. doordat verenigingen bepaalde investeringen hebben gedaan en de kosten hiervan hebben doorberekend naar alle leden. Op dit onderdeel wordt in paragraaf 8.2 teruggekomen.

Eén van de doelstellingen tot de invoering van dit nieuwe stelsel was om te komen tot minder bureaucratie en zo weinig mogelijk administratieve handelingen. Door fiscale wetgeving is dit helaas niet gelukt.

2.6 Samenvattend

Middels het nieuwe sportbeleid heeft de sport in Winterswijk de laatste jaren een enorme impuls gekregen. Winterswijk beschikt nu over een aantal prachtige sportaccommodaties waar de sporters in Winterswijk nog vele jaren plezier van kunnen hebben. Er zijn veel sportverenigingen en sportscholen actief met een zeer gevarieerd sportaanbod. Al deze organisaties dragen de sport een warm hart toe en proberen enerzijds het sportniveau naar een hoger plan te tillen en anderzijds om de deelname aan sport en bewegen te stimuleren. De afgelopen jaren heeft de gemeente in samenwerking met haar sportaanbieders veel succesvolle sportactiviteiten, sportdagen en evenementen georganiseerd. De gemeente heeft een integrale aanpak ontwikkeld om te zorgen voor een gezond en vitaal Winterswijk. In 2013 heeft de gemeente Winterswijk de prijs gewonnen voor het beste gezondheidsbeleid van Nederland. De invoering van het nieuwe subsidiestelsel brengt om fiscale redenen toch de nodige administratieve handelingen met zich mee. De gemeente accepteert dat. Al met al kan de gemeente zeer tevreden zijn over de bereikte resultaten in de afgelopen jaren.

3. Huidig beleidskader

3.1 Inleiding

Het is van belang inzicht te hebben in het huidige beleidskader op het gebied van sport van hogere overheden. Daar waar mogelijk kan gezamenlijk invulling gegeven worden aan het behalen van doelstellingen op het gebied van sport. Daarbij is ook de inzet van financiële middelen van die hogere overheden noodzakelijk.

3.2 Rijksbeleid

De rijksoverheid vindt dat sport extra aandacht moet hebben van zowel inwoners, maatschappelijke organisaties als van de overheid. Het rijksbeleid bestaat uit de volgende kernpunten:

- Nederlandse burgers dienen meer te bewegen en te sporten om zo de gezondheid te bevorderen.
- Verhoging van de participatie aan maatschappelijke activiteiten door Nederlandse burgers; sport wordt hierbij ook beschouwd als maatschappelijke activiteit.
- Het kabinet wil dat iedereen veilig kan sporten, bewegen en spelen in de buurt. Hiervoor zijn voldoende en laagdrempelige voorzieningen nodig.

De sportbonden en het NOC*NSF hebben in de Sportagenda 2016 de ambitie uitgesproken om de sportparticipatie te verhogen naar 75 procent. Dit betekent: (1) meer mensen (2) vaker (3) actief te laten sporten (4) gedurende een langere periode in hun leven.

3.3 Provinciaal beleid

Eind 2012 hebben Provinciale Staten van Gelderland het uitvoeringsprogramma Gelderland Sport! 2013 – 2016 vastgesteld. Het hoofddoel van dit programma is: “Met de inzet van sport het in 2016 realiseren van een gezond, vitaal en aantrekkelijk Gelderland. De provincie wil dit doen door op integrale wijze samen met haar partners zowel de breedtesport als de talenten- en topsport in Gelderland te versterken, alsook sport in te zetten als middel om ruimtelijke kwaliteiten en economische kansen te versterken en te benutten”.

Tegen de achtergrond van het provinciaal sportstimuleringsbeleid hebben de acht Achterhoekse gemeenten¹ de intentie uitgesproken om de samenwerking op het terrein van de sport te intensiveren. Dit heeft geresulteerd in de vaststelling door de acht gemeenten van het sportkader en de sportagenda “Achterhoek in Beweging”. Hierin staan de ambities van de Achterhoek op sportgebied verwoord. Dit document biedt een basis voor het doen van provinciale subsidieaanvragen.

De gemeente zet zich de komende jaren in samenspraak met de andere Achterhoekse gemeenten in om deze ambities om te zetten in één of meerdere concrete projectaanvragen om zodoende provinciale subsidies te ontvangen.

¹ De gemeenten Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk

4. Het Winterswijkse sportlandschap

4.1 Inleiding

Een belangrijk vetrekpunt om beleidsmatige keuzes te maken op het gebied van sport is een 'foto' van het Winterse sportlandschap. Hierbij wordt ingezoomd op de georganiseerde sport in Winterswijk. Wat de gesubsidieerde sportverenigingen betreft beschikt de gemeente over enkele kerngetallen zoals ledenaantallen. Anders is dat met het ongebonden sporten c.q. bewegen. De gemeente heeft geen beeld hoe actief de individuele sporter is in Winterswijk. Denk daarbij aan burgers die 's avonds een rondje hardlopen of mountainbikers die zondag op persoonlijke titel meedoen aan een MTB-toertocht. De gemeente wil dit wel inzichtelijk hebben zodat zij hierop kan inspelen en passende acties kan uitzetten. In hoofdstuk 6.5 komen we hierop terug.

4.2 Sport in Winterswijk

In Winterswijk zijn vele sportverenigingen actief. Hiervan zijn er 27 door de gemeente erkend en deze worden door de gemeente direct dan wel indirect gesubsidieerd. Gezamenlijk bieden deze verenigingen 18 verschillende takken van sport aan. Uit een onlangs gehouden enquête onder de georganiseerde sport blijkt, dat de sportverenigingen in totaal over 3059 jeugdleden (tot 18 jaar) en over 3308 seniorenleden beschikken (zie de bijlagen 3a en 4a). Daarnaast zijn er vele recreatiegroepen actief in Winterswijk en sporten c.q. bewegen vele inwoners in ongeorganiseerd verband. De gemeente beschikt niet over deze aantallen.

In onze gemeente zijn:

- 5 voetbalcomplexen (FC Winterswijk, FC Trias, Spc. Meddo, v.v. MEC en v.v. Vosseveld)
- 1 tenniscomplex met 11 tennisbanen
- 1 gecombineerd hockey-/korfbalcomplex met 2 kunstgrasvelden, waarvan 1 veld een combinatieveld is voor hockey/korfbal
- 1 honk- en softbalcomplex
- 3 maneges (met buitenbak)
- 1 18-holes golfbaan
- 1 gemeentelijk openluchtbad
- 1 sport- en turnhal
- 1 sportzaal
- 6 gemeentelijke gymnastieklokalen
- 1 niet gemeentelijk gymnastieklokaal
- 1 judo accommodatie
- 1 gemeentelijk overdekt zwem- en recreatiebad
- Diverse sportscholen en fitnesscentra
- 1 ijsbaan
- 1 mountainbikeparcours
- Diverse clubgebouwen

De atletiekaccommodatie is in aanleg en ook is er begonnen met de bouw van een niet-gemeentelijk gymnastieklokaal (nieuwbouw Kolibrie/PWA).

Al deze bestaande en toekomstige accommodaties bevorderen de leefbaarheid van Winterswijk. Omdat vele van deze accommodaties nieuw zijn, kan gesteld worden dat Winterswijk over een kwalitatief hoogstaand voorzieningenniveau beschikt. Mede daardoor kan er een goede invulling worden gegeven aan het gemeentelijk stimuleringsbeleid.

5. Van trends en ontwikkelingen naar missie, visie en doelen

5.1 Inleiding

In hoofdstuk 2 heeft een terugblik plaatsgevonden naar de vorige gemeentelijke beleidsnota. Hoofdstuk 3 geeft inzicht in het huidige beleidskader van rijk en provincie. Dit vormt een belangrijke basis voor op te stellen doelstellingen voor de komende beleidsperiode van deze sportnota. Die vertaalslag vindt in dit hoofdstuk plaats. Daarvoor worden eerst nog trends en ontwikkelingen in beeld gebracht en de missie/visie geformuleerd.

5.2 Trends en ontwikkelingen

Een actualisering van het sportbeleid is mede ingegeven door een aantal belangrijke ontwikkelingen op het terrein van de sport en andere maatschappelijke ontwikkelingen. Wij noemen er een aantal.

De kritische consument

De huidige sporter stelt tegenwoordig hoge eisen aan wat sportaanbieders (verenigingen, sportscholen etc.) aanbieden. Te denken valt daarbij aan een professionele begeleiding, gevarieerd sportaanbod en goede voorzieningen. Dit stelt hoge eisen aan sportverenigingen en de sportaccommodaties.

De individualisering

De verwachting is dat de individualisering zich verder voortzet. Dit heeft o.a. invloed op de wijze van sportbeoefening en de verenigingsstructuur (o.a. het moeilijker vinden van geschikt kader).

Sport als middel voor het behalen van doelstellingen op andere terreinen

Gezondheid springt in deze context het sterkst in het oog. Maar ook doelstellingen op het gebied van duurzaamheid, economie en veiligheid kunnen bereikt worden door de inzet van sport en bewegen. Goede fietsvoorzieningen, energiebesparing door maximaal gebruik van accommodaties en velden, promotie van de regio als gebied om te recreëren kunnen nog veel beter benut worden. Wanneer sport als middel wordt gebruikt draagt het ook bij aan het bereiken van doelstellingen op andere terreinen.

Vergrijzing, ontgroening en krimp

De bevolkingssamenstelling van de Achterhoek verandert (lees: vergrijzing en ontgroening). Het is belangrijk dat ouderen blijven sporten c.q. bewegen. Maar ouderen stellen andere eisen aan sport en bewegen dan jongeren. Zij sporten vaak minder in verenigingsverband en meer in de openbare ruimte. Wandelen en fietsen zijn populair. De Achterhoek leent zich uitstekend voor wandelen en fietsen. Door deze kwaliteit uit te buiten kunnen ook veel ouderen de fitnorm halen.

De nieuwe vrijwilliger

Het beeld dat een vrijwilliger zich voor jaren bindt aan één en dezelfde vereniging is langzamerhand aan het verdwijnen. De huidige vrijwilliger is in de regel minder lang beschikbaar, maar wil wel flexibel worden ingezet. Sportverenigingen zullen hierop moeten inspelen door bijvoorbeeld kortlopende projecten aan te bieden, zodat de vrijwilligers zich minder langdurig verplicht voelen om zich in te zetten.

Eigen kracht van de samenleving

Sportverenigingen nemen een sterke positie in binnen de samenleving. Mensen met verschillende achtergronden komen er samen om te ontspannen of juist prestaties neer te zetten. De kwaliteit van vrijwilligers wordt benut en de motivatie van leden is intrinsiek. Sportverenigingen dragen bij aan een goede en veilige sfeer in de wijk of dorp en bevorderen een gezonde leefstijl. Van deze kernkwaliteiten kan nog veel meer gebruik gemaakt worden. Voorwaarde hierbij is dat ook verenigingen in hun kracht geplaatst worden. Dit kan ook in samenwerking met ondernemers/sponsors om Winterswijkers vitaler/bewuster te krijgen van een gezonde leefstijl.

De rol van het onderwijs

Onderwijsinstellingen spelen een steeds belangrijker rol in de samenleving. Van deze instellingen wordt verwacht dat zij op diverse trends en ontwikkelingen inspelen, dat zij een opvoedkundige rol hebben, les geven en daarnaast ook sporten en bewegen stimuleren. Jongeren brengen het grootste deel van de dag door in een 'schoolomgeving'. Zij kunnen daarom een bijdrage leveren aan het voedings- en beweegpatroon van jongeren. Hier zet de gemeente Winterswijk al op in, en het doel is dan ook om dit te continueren en uit te breiden.

Voorkomen is beter dan genezen

Voorkomen is beter dan genezen. Steeds meer ligt de focus op het voorkomen van sociale isolatie, verslavingen of (geestelijke) gezondheidsproblemen. Deelname aan sport- en beweegactiviteiten verkleint het risico op deze problemen fors. Met programma's op maat, een goede publiciteitscampagne en het waarborgen van continuïteit kunnen sport- en beweegactiviteiten nog meer opleveren dan ze nu doen. Daarom is het voorstel om programma's die zich bewezen hebben, breder in te zetten. Het resultaat kan dan vergroot worden, maar het wiel hoeft niet opnieuw uitgevonden te worden. Er zijn ervaringsdeskundigen aanwezig.

Transities en decentralisaties in het sociale domein

In 2015 worden (onderdelen van) de AWBZ, het participatiebeleid en de jeugdzorg een verantwoordelijkheid van de gemeente. De visie van het kabinet is zorg en ondersteuning zo dicht mogelijk bij de burgers te organiseren. Doel van de decentralisaties is om burgers zoveel mogelijk mee te laten doen in de maatschappij en ze zo lang mogelijk veilig en zelfstandig in hun eigen omgeving laten wonen. Hoewel de decentralisaties niet over sport gaan, kan de sportsector hierin wel een waardevolle bijdrage leveren. Kant en klare antwoorden op de vraag wat sport en bewegen kan betekenen zijn er nog niet, maar de gemeente zal zich inzetten om in te zetten op preventie in plaats van curatieve maatregelen te moeten nemen.

5.3 Missie, visie

Het belang van sport en bewegen staat in onze gemeente al lang niet meer ter discussie. De gemeente Winterswijk onderkent dit belang. In het kader van de leefbaarheid in Winterswijk spant de gemeente zich in om het voorzieningenniveau te handhaven, te behouden en zo mogelijk te versterken. Hierbij zijn de vele sportverenigingen met hun vrijwilligers, het onderwijs en een aantal commerciële sportaanbieders onmisbaar. Om de richting verder te bepalen is de missie voor het sportbeleid als volgt omschreven:

“Winterswijk – Blijf(t) in beweging”

Deze missie sluit aan bij het sportbeleid dat in 2007 bij de vaststelling van de sportnota “Winterswijk – volop in beweging” in gang is gezet. Het is nu zaak om dit beleid te continueren c.q. verder uit te breiden.

De gemeente streeft er naar om al haar inwoners volwaardig te kunnen laten participeren in de samenleving. Hierbij kan sporten en bewegen een belangrijke rol vervullen. Dit betekent, dat de gemeente een faciliterende rol speelt voor wat betreft het aanbieden van sportaccommodaties- en voorzieningen.

Daarnaast is het versterken van de samenwerking tussen zowel o.a. de sportverenigingen, de commerciële sportaanbieders, het onderwijs en de zorginstellingen een belangrijk thema waar de gemeente zich de komende jaren (verder) op wil gaan richten. En niet alleen een lokale samenwerking, maar de gemeente richt zich ook meer op een samenwerking met de 7 andere Achterhoekse gemeenten.

Door dit wordt de Winterswijkse visie op het lokale sportbeleid als volgt omschreven:

“Winterswijk streeft naar een evenwichtige spreiding van goede kwalitatieve sportvoorzieningen en een kwalitatief goed en toegankelijk aanbod van sportactiviteiten, zodat de maatschappelijke waarden van sport vergroot worden (gezondheid en participatie) en sport zodoende optimaal bijdraagt aan de leefbaarheid van onze gemeente”

5.4 Gemeentelijke doelen voor 2015 – 2018

Op basis van de in dit hoofdstuk omschreven actualisatie van het sportbeleid, de (landelijke) trends en de ontwikkelingen worden hieronder de nieuwe doelstellingen voor de periode 2015 – 2018 omschreven.

In de volgende hoofdstukken komen deze hoofddoelstellingen per deelterrein terug en worden daarbij de gemeentelijke acties voor de komende jaren omschreven.

Overzicht van de doelen waar de gemeente zich de komende jaren voor zal inzetten.

Doelen	Hoofdstuk
<u>Stimuleringsbeleid:</u>	
a. Het in de loop van 2015 uitvoeren van een zgn. nulmeting, dit om het sport- en beweeggedrag van de burgers in kaart te brengen.	6.5
b. Het bevorderen van een gezonde en actieve leefstijl voor jong en oud.	6.8
c. Het stimuleren van programma's op het gebied van gezondheid, voeding en beweging.	6.8
d. Sport en bewegen inzetten om overgewicht bij kinderen van 4 – 12 jaar tegen te gaan en streven dat het aantal kinderen met overgewicht in de periode tot en met 2018 met 5% afneemt.	6.8
e. Het op eigen niveau kunnen sporten en bewegen.	6.3
f. Extra aandacht besteden aan de doelgroepen jeugd, ouderen en mensen met een beperking, teneinde de sportdeelname hiervan te verhogen.	6.2, 6.3 en 6.4
g. Stimuleren om inactieve mensen (meer) in beweging te krijgen.	6.5
h. Sportverenigingen stimuleren om zich te ontwikkelen tot sterke, vitale en betrokken verenigingen om aan de maatschappelijke ontwikkelingen te kunnen voldoen.	6.6
i. (Blijven) investeren in het gebruik van buurtsportcoaches om verbindingen te leggen tussen buurt, onderwijs, sport en (jeugd)zorg.	6.9

j. Laagdrempeligheid en toegankelijkheid van sport behouden.	8.3
k. Sportverenigingen houden de contributies voor met name de jeugd zo laag mogelijk; om dit te controleren zal de gemeente jaarlijks de gegevens over de ledenaantallen en de contributieontwikkelingen bij de betreffende sportverenigingen opvragen.	8.2
<u>Accommodatiebeleid:</u>	
a. Sportverenigingen, die gebruik willen maken van gemeentelijke sportaccommodaties dienen deze zoveel mogelijk te delen.	8.2
b. Gemeente zal geen geld (meer) steken in andere accommodaties dan die van de gemeente, met uitzondering van die accommodaties waarvoor de gemeente andere afspraken heeft gemaakt.	7.3
c. Het op peil houden van een goede kwaliteit van basissportinfrastructuur en streven naar een optimale bezettingsgraad van de sportaccommodaties (waarbij monitoring gebruik/bezetting van de binnensportaccommodaties onderdeel uitmaakt).	7.3 en 7.4
d. Betrokkenheid van sportverenigingen en gebruikers vergroten bij het onderhoud en beheer van de (buiten)sportaccommodaties en nagaan of de buitensportverenigingen (kleine handmatige) onderhoudswerkzaamheden van de gemeente kunnen overnemen.	8.4
e. Het gratis beschikbaar stellen van de gemeentelijke accommodaties geldt in principe voor de door de raad vastgestelde basissporten en de hierbij behorende sportverenigingen.	8.2
f. De NOC*NSF normen zijn de leidraad en toetsingskader voor (toekomstige) investeringen van de sportaccommodaties.	7.4
<u>Samenwerking:</u>	
a. Het stimuleren van regionale samenwerking tussen de 8 Achterhoekse gemeenten.	3.3
b. Het verbreden van de samenwerking tussen de gemeente, sportverenigingen en commerciële sportaanbieders, onderwijs, bedrijfsleven en andere maatschappelijke organisaties.	6.6
c. Het uitvoeren van haar sportbeleid en acties doet de gemeente samen met andere organisaties op het terrein van sport & gezondheid alsmede het onderwijs.	6

De visie en genoemde doelstellingen komen in deze nota terug bij de volgende hoofdstukken:

- Hoofdstuk 6 - Stimuleringsbeleid
- Hoofdstuk 7 - Accommodatiebeleid
- Hoofdstuk 8 - Subsidies en tarieven

6. Stimuleringsbeleid

6.1 Inleiding

Het is een uitdaging voor de samenleving om ook de niet-sportliefhebbers te inspireren en te motiveren om te gaan sporten of sportief te gaan bewegen. Om tot een succesvolle sportstimulering te komen is het noodzakelijk dat er een vraaggestuurd aanbod aan sportactiviteiten komt, zodat ook niet-sporters het nut en de lol hiervan gaan inzien en (meer) prioriteit aan sportbeoefening geven. Het betreft dan laagdrempelige activiteiten die dan aansluiten bij de leefwereld c.q. de belevingswereld van de niet-sporter. De gemeente Winterswijk ziet het als taak om een bevorderende rol bij sportstimulering te spelen. De gemeente zet zich hierbij de komende jaren in het bijzonder in voor:

- Jeugd (6 – 18 jaar)
- Mensen met een beperking
- Senioren (55+)

In de volgende hoofdstukken worden per doelgroep de voorgenomen acties verder omschreven.

6.2 Jeugd

Jong geleerd is oud gedaan is nog steeds een geldend principe bij sportief bewegen. Daarom achten wij het van belang om in eerste instantie de jeugd binnen het basisonderwijs met sport en bewegen in aanraking te laten komen. Zowel de sportverenigingen als de gemeente zijn hierbij betrokken. Zo organiseren de sportverenigingen veelal sporttoernooien en organiseert de gemeente in samenwerking met het onderwijs en de sportverenigingen kennismakingslessen onder zowel schooltijd als na schooltijd, beweegactiviteiten op schoolpleinen en andere sportlocaties en andere sportevenementen.

De gemeente wil deze programma's handhaven en bij succes of behoefte, uitbreiden. Aangezien het motorische aspect van de ontwikkeling bij jonge kinderen invloed heeft op de totale ontwikkeling achten wij het zinvol om het project Sport Extra – dat nu alleen wordt gehouden op De Korenburg – verder uit te zetten naar alle basisscholen. Binnen het basisonderwijs krijgen de leerlingen 2x in de week gymonderwijs. De gemeente doet een beroep op het onderwijs om te zorgen voor kwalitatief goed bewegingsonderwijs.

Gemeentelijke acties:

- Voortzetten van de sportkennismakingslessen, zowel onder schooltijd als na schooltijd, zodat de jeugd kennis neemt van verschillende takken van sport.
- Het organiseren van binnen en buiten sportdagen.
- Het continueren van het “sportsnuffeljaar” (gedurende een jaar kan de jeugd om de 4 weken een andere tak van sport beoefenen).
- Het aanbieden van cursussen bij sportverenigingen via de website activity4kids.nl
- Het continueren van het aanbieden van Sport Extra (richt zich op kinderen met een motorische achterstand) op De Korenburg.
- Het aanbieden van Sport Extra op andere basisscholen en/of sportverenigingen.

Ook bij het voortgezet onderwijs (VO) nemen de lessen lichamelijke oefening (l.o.) een belangrijke plaats in binnen het totale lespakket, omdat dit sinds een aantal jaren ook als een eindexamenvak gekozen kan worden. Bij zowel het Gerrit Komrij College als De Schaersvoorde kan men dit vak echter niet kiezen als examenvak.

Aangezien de jongeren tussen de 13 – 18 jaar veelal een keuze hebben gemaakt of zij gaan sporten en minder te “beïnvloeden” zijn, zullen wij ons hier de komende jaren minder voor gaan inzetten. De gemeente zal zich wel (meer) gaan richten op de groep die niet meer sport. Indien daar behoefte aan is faciliteert de gemeente wel daar waar het gaat om het organiseren van sportactiviteiten door bijvoorbeeld sportverenigingen.

Gemeentelijke actie:

- Faciliteren en mede organiseren van het programma IRun2BFit, zijnde een programma waarbij jongeren in acht weken bewust worden gemaakt van hun leefstijl om aan een (nog) betere conditie te werken.

Voor wat betreft de benodigde financiële middelen zet de gemeente in op het aanvragen/ontvangen van rijks- en provinciale middelen en het breedtesportbudget.

6.3 Mensen met een beperking

De gemeente wil dat mensen met een beperking hun leven lang hun (aangepaste) sport kunnen beoefenen. Deze ambitie is ook opgenomen in de regionale visie “Achterhoek in Beweging”. De acht gemeenten in de regio Achterhoek willen graag een goed beeld krijgen van het totale sportaanbod voor mensen met een beperking. Daarnaast is het ook van belang om te weten aan welke sport- en beweegfaciliteiten behoefte is bij mensen met een beperking. Daartoe hebben de gemeenten een projectplan opgesteld. De provincie Gelderland heeft in het kader van het Uitvoeringsprogramma Gelderland Sport 2013 – 2016 besloten dit plan te subsidiëren. Inmiddels zijn zowel onder de sportaanbieders als de doelgroep vragenlijsten uitgezet. De resultaten van beide onderzoeken worden gebundeld in een digitaal document. Het doel is dat behoefte en aanbod in de regio beter op elkaar af worden gestemd.

Gemeentelijke acties:

- Participeren in het regionale projectvoorstel “Aangepast sporten Achterhoek”.
- De onderzoeksresultaten van beide onderzoeken openbaar maken en de uit het onderzoek gepresenteerde acties uitvoeren.

Voor wat betreft de benodigde financiële middelen zet de gemeente in op het aanvragen/ontvangen van rijks- en provinciale middelen en het breedtesportbudget.

6.4 Senioren (55+)

Als we spreken over senioren dan hanteren wij de leeftijdsgrens van 55 jaar en ouder, Maar we realiseren ons dat dé senior niet bestaat. Als gemeente krijgen we te maken met een vergrijzing. Door deze toename en veranderingen binnen het vraagpatroon van de “moderne oudere” dient er extra aandacht voor deze doelgroep binnen het sportbeleid te worden besteed. Sociale motieven zoals ontmoeting, integratie en participatie zijn vaak belangrijker dan de sportieve prestatie. Behalve dat een aantal sportverenigingen c.q. recreatiegroepjes, het overdekte zwembad sport- en beweegactiviteiten aanbiedt voor deze doelgroep kan men ook terecht bij de Stichting Ouderen Actief. In 2013 zijn bij de Stichting Zwembaden Winterswijk en het Sportcentrum De Tuunte buurtsportcoaches aangesteld, dit op grond van de regeling “Brede impuls Combinatiefuncties”. In het overdekte zwembad worden de zwemactiviteiten voor senioren uitgebreid en verzorgt de buurtsportcoach vanuit Sportcentrum De Tuunte sport- en beweegactiviteiten voor senioren in de woonzorgcentra.

Gemeentelijke acties:

1. Het bestaande sportaanbod handhaven en daar waar nodig uitbreiden.
2. Helpen opzetten van nieuwe arrangementen en concepten en in dat kader eventueel (mede)organisator zijn.

Voor wat betreft de benodigde financiële middelen zet de gemeente in op het aanvragen/ontvangen van rijks- en provinciale middelen en het breedtesportbudget.

6.5 Sportdeelname/Beweeggedrag

In de sportnota van 2007 stond aangegeven, dat de gemeente de sportdeelname van de diverse leeftijdsgroepen (jeugd tot 12 jaar, jeugd tussen 13-18 jaar, 55 plussers en minder validen) wil verhogen. De gemeente heeft destijds nagelaten om een zgn. nulmeting te houden, zodat zij op dit moment geen goed beeld heeft in de sportparticipatie van haar inwoners.

De gemeente heeft wel deelgenomen aan de in 2013 door de Gelderse Sport Federatie uitgevoerde Gelderse Sportmonitor. Aan dit onderzoek hebben 302 inwoners deelgenomen. Hieruit blijkt, dat 53,3% van de inwoners aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (norm is tenminste 5 dagen per week minimaal 30 minuten matig intensieve beweging) voldoet. Het sport- en beweeggedrag dient periodiek te worden gemeten.

De afgelopen jaren heeft de gemeente al de nodige acties uitgevoerd om het sport- en beweeggedrag van de inwoners te stimuleren; het doel van de gemeente is dan ook om de komende jaren nog meer mensen aan het sporten en het bewegen te krijgen:

Wij willen naar 60% in 2016!

Om na te gaan of deze doelstelling gehaald is zal de gemeente eind 2016 een sportmonitor uitvoeren onder haar inwoners.

Gemeentelijke actie:

- In de loop van 2015 een nulmeting uitvoeren om inzicht te krijgen in het sport- en beweeggedrag van de inwoners van Winterswijk. De nulmeting kan gedaan worden door een mbo-stagiaire van de opleiding "Sport en Bewegen" dan wel door een HBO stagiaire.
- Eind 2016 monitoren of de gewenste 60% gehaald is.

6.6. Sportverenigingen

Zoals in paragraaf 4.2 is gesteld zijn er in onze gemeente vele georganiseerde sportverenigingen, waarvan een groot aantal financieel ondersteund wordt door de gemeente. De sportverenigingen hebben dan ook een vaste positie verworven binnen de Winterswijkse samenleving. De sportvereniging bereikt met haar activiteiten een groot aantal mensen. De sportbeoefening bij een vereniging draagt op de eerste plaats bij aan een fitter en gezonder leven. Daarnaast zorgt de sportvereniging voor binding tussen mensen, kunnen haar leden zich ontplooien via vrijwilligerswerk en brengen de trainingen/wedstrijden sporters en toeschouwers letterlijk in beweging. De positie van de sportvereniging is echter aan verandering onderhevig. Door veranderende behoeften, maatschappelijke ontwikkelingen (sociaal domein) en een afnemende bereidheid onder de leden om bepaalde (vrijwilligers)taken uit te voeren wordt de traditionele sportvereniging gedwongen na te denken over haar toekomstige rol.

Sportverenigingen krijgen een nog nadrukkelijker rol in de maatschappij. Zo worden er steeds meer verantwoordelijkheden bij een sportverenigingen neergelegd. Kwaliteit is daarbij het kenmerk.

Dit vraagt om sterke, vitale, innovatieve sportverenigingen, die aansluiten bij de aard en functie van de sportbeoefening, zoals de consumerende sporter die wenst. Het traditionele op competitie gerichte verenigingsaanbod past daar steeds minder bij.

Afhankelijk van haar toekomstvisie kan een sportvereniging er voor kiezen om de omslag te maken naar vitale sportvereniging. Een vitale sportvereniging is een sportvereniging met een gezonde bedrijfsvoering, die ook actief is als maatschappelijk ondernemer. Binnen een gezonde bedrijfsvoering is onder meer sprake van meerjarenbeleid, vraag gestuurd aanbod en een duidelijk omschreven organisatiestructuur. De grootte (aantal leden) van de sportvereniging is niet bepalend om een vitale vereniging te zijn. Er zijn vele vormen denkbaar.

Een mogelijke vorm van een vitale sportvereniging is een organisatie, waarin meerdere takken van sport in één overkoepelende structuur zijn ondergebracht en er dus meerdere verenigingen samenwerken. In zo'n alliantie van sporten/sportverenigingen kunnen ook niet-sportorganisaties aansluiten.

Het mag duidelijk zijn, dat de omslag naar vitale sportvereniging niet alleen gevolgen heeft voor het sportaanbod, maar ook voor het verenigingsbeleid en de verenigingsstructuur.

Verenigingen die deze vitaliseringsstap willen maken zullen daarbij hulp nodig hebben.

Gemeentelijke actie:

- In 2015 onderzoeken of er sportverenigingen zijn die bereid zijn mee te werken om te komen tot vitale en kwalitatief goede sportverenigingen. Dit onderzoek kan uitgevoerd worden door een HBO stagiaire (afstudeeropdracht) van één van de vele opleidingen (zal afhankelijk zijn van de nader in te vullen opdracht).

De kosten hiervan kunnen in principe ten laste worden gebracht van het budget breedtesport.

6.7 Topsport

Topsport is het op professionele en planmatige wijze beoefenen van sport op (inter-)nationaal niveau binnen een erkend topsportonderdeel. Topsport is een vorm van sport die meer vraagt dan “alleen” trainingsuren en het spelen van wedstrijden. Topsport is een manier van leven. De gemeente ambieert geen actieve rol bij de ontwikkeling en beoefening van topsport en legt het accent op de breedtesport. De gemeente geeft dan ook geen rechtstreeks steun aan (semi)topsporters/professionals.

6.8 Sport en gezondheid

Een belangrijk middel om gezondheidswinst te boeken is het stimuleren van een actieve leefstijl. Het aansporen van inwoners te gaan sporten en bewegen leidt tot een betere gezondheid en is voor de gemeente daarom een belangrijke investering voor de toekomst.

De gemeente heeft de laatste jaren enkele interventies uitgevoerd om enerzijds een actieve en gezonde leefstijl onder haar inwoners te creëren en anderzijds het overgewicht bij de jeugd te verminderen. De gemeente stelt dan ook dat deze gezonde leefstijl ook bij vele sportaanbieders en onderwijseenheden gestuurd kan worden. Dit blijft een belangrijk aandachtspunt binnen de gemeente Winterswijk en diverse interventies zullen worden ingezet om op dit terrein nog meer winst te behalen.

De gemeente kiest voor een integrale aanpak (gemeente, onderwijs, sportaanbieders, zorg, kinderopvang) om te zorgen voor een gezond en vitaal Winterswijk.

Gemeentelijke acties:

- De lopende programma's op het terrein van leefstijl, voeding en smaaklessen op de basisscholen worden voortgezet en naar gelang er behoefte is uitgebreid.
- Het thema overgewicht bij de jeugd wordt in regionaal verband aangepakt. Daartoe is er een door de 8 Achterhoekse gemeenten een gezamenlijk projectplan "Gezonde leefstijl jeugd" bij de provincie Gelderland ingediend.
- Met lokale organisaties samenwerken om te komen tot een gezonde leefstijl, het verbeteren van de leefomgeving, betere zorg in de buurt en de participatie van bewoners.
- Alle kinderen in Winterswijk dagelijks een uur laten bewegen en éénmaal per week les te geven over leefstijl, voeding en smaakontwikkeling.

Voor wat betreft de benodigde financiële middelen zet de gemeente in op het aanvragen/ontvangen van rijks- en provinciale middelen en het breedtesportbudget.

6.9 Buurtsportcoaches.

Vanaf 2013 maakt de gemeente aanspraak op de rijkssubsidieregeling "Brede Impuls Combinatiefuncties". Met deze regeling kunnen buurtsportcoaches worden aangesteld in de gemeente. Er zijn nu 5,2 fte buurtsportcoaches. Een buurtsportcoach is iemand die werkzaam is bij een sport- of beweegaanbieder en een andere sector zoals onderwijs, cultuur, welzijn, gezondheid en buitenschoolse opvang/kinderopvang. De gemeente ontvangt hiervoor een structurele rijkssubsidie van 40%. De overige 60% dient uit een cofinanciering te komen.

De gemeente heeft de mogelijkheid om de capaciteit op te hogen, maar dan had de gemeente hierover vóór 1 maart 2014 moeten beslissen. Omdat er geen concrete vraag lag is er geen verzoek om verhoging van het aantal deelnemers bij het ministerie van VWS ingediend.

Mocht in de nabije toekomst blijken dat hier wel behoefte aan is en behoort een verhoging nog tot de mogelijkheden dan zal dit alsnog worden overwogen.

Gemeentelijke actie:

- Inventariseren of er bij de organisaties nog behoefte is om een buurtsportcoach in dienst te nemen.

Wat de benodigde financiële middelen betreft gaat de gemeente er vanuit, dat externe organisaties voor de benodigde cofinanciering zorgen, zodat het uitbreiden van het aantal buurtsportcoaches voor de gemeente budgettair neutraal kan verlopen.

7. Accommodatiebeleid

7.1 Inleiding

De belangrijkste bijdrage aan sport leveren de gemeenten van oudsher op het gebied van het realiseren, het beschikbaar stellen en het exploiteren van sportaccommodaties. Sportvoorzieningen worden door de gemeente ingezet als instrument om de sportbeoefening onder de inwoners te stimuleren.

De doelstelling van de gemeente Winterswijk is te zorgen voor voldoende kwalitatief hoogwaardige binnen- en buitensportaccommodaties en het bevorderen van een optimale bezetting.

In de volgende paragrafen wordt het sportaccommodatiebeleid en –aanbod beschreven. We beginnen eerst met het benoemen van de normen & richtlijnen, dan gaan we verder met de binnen- en buitensportaccommodaties, de zwembaden en sluiten af met het meerjaren investeringsplan van de buitensportaccommodaties.

7.2 Normen en richtlijnen

De gemeente Winterswijk en de sporters van onze gemeente willen hun sport graag beoefenen in goede kwalitatieve sportaccommodaties. Dat betekent dat bestaande en nieuwe sportaccommodaties moeten voldoen aan een bepaalde standaard. Als uitgangspunt wordt gehanteerd de normen, eisen en richtlijnen zoals die geformuleerd zijn door het NOC*NSF in het handboek sportaccommodaties. Deze normen en richtlijnen zijn tot stand gekomen in samenspraak met de Vereniging Sport en Gemeenten (VSG), de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en het NOC*NSF. Deze normen staan vermeld in het handboek Sportaccommodaties van NOC*NSF.

7.3 Binnensportaccommodaties

De gemeente beheert en onderhoudt op dit moment 6 gymnastieklokalen, 1 sport- en turnhal en 1 sportzaal; zie onderstaand overzicht. Daarnaast heeft de gemeente in het kader van het nieuwe subsidiestelsel afgesproken, dat het speellokaal van obs Kotten ook als "gemeentelijk" wordt aangemerkt. Verder heeft de gemeente met het Budocentrum concrete afspraken gemaakt over het dagelijks klein – en groot onderhoud alsmede toekomstige investeringen. Het Budocentrum is verantwoordelijk voor het volledige onderhoud van het gebouw.

Overzicht van de binnensportaccommodaties:

1. Sport en turnhal Winterswijk (inclusief dansruimte)
2. Sportzaal De Hazelder (in de toekomst nabij de nieuwe school De Vlier)
3. Gymnastieklokaal Alma
4. Gymnastieklokaal Bargerpaske
5. Gymnastieklokaal 't Kempken te Meddo
6. Gymnastieklokaal Stegeman
7. Gymnastieklokaal bij school De Esch
8. Gymnastieklokaal Woold
9. Budocentrum
10. Speellokaal obs Kotten
11. Zwem- en recreatiebad "Jaspers"

De gemeentelijke gymnastieklokalen worden grotendeels voor het bewegingsonderwijs gebruikt. Daarnaast maken vele recreatieve verenigingen vaak gebruik van deze accommodaties. Deze accommodaties, die veelal in de jaren zeventig/tachtig bij enkele basisscholen zijn gebouwd en traditioneel (= conform basisinventarislijst gymzaal basisonderwijs en onderwijsleerpakket) zijn ingericht, sluiten niet meer geheel aan bij de huidige bewegingsonderwijs methoden. De gemeente gaat de komende jaren de bouwkundige staat van haar gymnastieklokalen inventariseren en checkt tevens de functionaliteit hiervan. Indien deze vervangen moeten worden dan zal de gemeente naar meer functionaliteit streven, zodat deze accommodaties door meerdere doelgroepen gebruikt kunnen worden.

Gelet op de huidige bezettingen (zie bijlage 2) van de gymnastieklokalen vindt de gemeente, dat deze binnensportaccommodaties aan de huidige behoeften voldoen.

De sportzaal De Hazelder verkeert in slechte bouwkundige staat en voldoet qua functionaliteit niet meer aan de huidige eisen. Deze accommodatie wordt binnen afzienbare tijd vervangen. Deze nieuwe sportaccommodatie, met de afmetingen 22 x 28 meter en 7 meter hoog, wordt geïntegreerd in de nieuwbouwplannen van de basisschool De Vlier aan de Vredenseweg. Inmiddels is begonnen met de voorbereidende werkzaamheden voor de bouw en staat uitvoering in de loop van 2015 gepland en oplevering in 2016.

In september 2012 is *de sport- en turnhal* Winterswijk bij het Gerrit Komrij College geopend. De toewijzing van uren voor het bewegingsonderwijs heeft de nodige problemen gegeven. Dit kwam o.a. door het feit, dat er enkele basisscholen (nog) geen gebruik konden maken van hun geplande accommodatie en voor hun bewegingsonderwijs aangewezen waren op de sporthal. Wij verwachten dat – zodra het gymnastieklokaal van de nieuwe brede school op het terrein van de voormalige sporthal “De Pelkwijk” in gebruik is genomen – de inroostering dan geen problemen meer zal geven.

Daarnaast zijn er in de gemeente de nodige *niet-gemeentelijk sportaccommodaties*. Het gaat dan niet alleen om particuliere sportscholen maar betreft ook gymnastieklokalen, die bij schoolbesturen in beheer zijn (o.a. Emmaschool in Henxel). De plannen om te komen tot een nieuwe school met een gymnastieklokaal in Winterswijk-Oost (het betreft hier de nieuwbouw van de basisscholen De Kolibrie en de Prins Willem Alexander) is in handen van de schoolbesturen. De bouw is inmiddels gestart en de oplevering wordt eind 2014 verwacht. Het beheer en de exploitatie van deze 2 gymnastieklokalen berust bij de betrokken schoolbesturen. De scholen ontvangen wel een klokuurvergoeding van de gemeente voor het bewegingsonderwijs. De gymnastieklokalen kunnen gehuurd worden. De huurpenningen zijn voor de betrokken schoolbesturen.

Gelet op het aantal binnensportaccommodaties en de bezettingsroosters hiervan beschikt de gemeente thans over voldoende binnensportaccommodaties om aan de huidige vraag te kunnen voldoen.

Resumerend:

Wat de binnensportaccommodaties betreft kan gesteld worden, dat met de nieuwbouw van de sportzaal in het vooruitzicht er voldoende binnensportvoorzieningen zijn om in de behoefte te voorzien. De gemeente streeft naar een optimale bezettingsgraad. Alleen als de gemeentelijke binnensportaccommodaties 100% bezet zijn en uitbreiding niet mogelijk is of teveel kosten kan de gemeente overwegen om te investeren in de instandhouding van andere niet-gemeentelijke sportaccommodaties, maar dan dient dit wel onderbouwd te zijn.

7.4 Buitensportaccommodaties

Zoals reeds eerder vermeld heeft de gemeente in de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in de aanleg van buitensportaccommodaties. Een goede sportinfrastructuur is een harde voorwaarde om de beleidsdoelen te kunnen realiseren. Door deze impulsen beschikt de gemeente nu over 2 hoogwaardige buitensportcomplexen (FC Winterswijk en FC Trias) aan de rand van de kern van Winterswijk en bevinden zich in zowel de buurtschappen Meddo als Miste 2 voetbalcomplexen. Het gemeentelijk sportcomplex in Meddo is geheel gerenoveerd (nieuwbouw 6 kleedkamers, aanleg 1 kunstgrasveld en aanleg 1 natuurgrasveld), terwijl op het voetbalcomplex van v.v. MEC in Miste op veld 2 in samenwerking met de club een toplaagrenovatie heeft plaatsgevonden.

De gemeente streeft naar het in stand houden van kwalitatief goede sportaccommodaties. Dit betekent, dat hiervoor in de toekomst de benodigde financiële middelen beschikbaar moeten zijn ter vervanging van deze accommodaties. In hoofdstuk 7.6 komen wij hierop terug.

Bij het realiseren van buitensportaccommodaties worden de planningsnormen voor buitensportaccommodaties gehanteerd. Het NOC*NSF heeft in samenwerking met de sportbonden en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) planningsnormen voor buitensportaccommodaties opgesteld. Deze normen zijn richtlijnen die gesteld worden aan verschillende accommodaties vanuit de betreffende sportbonden. Als een accommodatie niet aan deze richtlijnen voldoet mag zij niet gebruikt worden voor het beoefenen van de desbetreffende sport in competitieverband. Aan de hand van deze normeringen van de verschillende sportbonden is de behoefte aan wedstrijd- en trainingsvelden van de Winterswijkse buitensportverenigingen (met uitzondering van de atletieksport omdat hier geen concrete normen voor gelden) berekend.

Overzicht planningsnormen veldsporten per 1 september 2014

Vereniging	Tak sport	van	Huidig velden, tennisbanen etc.	aantal	Planningsnorm	Benodigd velden c.q.	aantal banen
FC Trias	Voetbal		2,5 kunstgrasvelden 2 natuurgrasvelden		De cultuur technische planningsnorm is 7 normteams per veld (wat kan een speelveld aan)	4	speelvelden (inclusief 2,2 velden voor training)
FC Winterswijk	Voetbal		4,5 kunstgrasvelden 2 natuurgrasvelden		Zie boven vermeld	6	speelvelden (inclusief 3,2 velden voor training)
v.v. MEC	Voetbal		2 natuurgras velden 1 trainingsveld		Zie bovenvermeld	2	speelvelden en 1 trainingsveld
Sportclub Meddo	Voetbal		1 kunstgrasveld 1 natuurgrasveld		Zie bovenvermeld	1	kunstgrasveld (functioneert als speel- en trainingsveld)
WIKO	Korfbal		1 kunstgrasveld (in combinatie met hockeyveld)		De norm is 6 normteams per weekeinde speelveld.	1	speelveld
BSC Hickory	Honk- en sotbal		1 natuurgrasveld		De norm bedraagt 8 normteams per wedstrijd honkbalveld.	1	speelveld
WTC	Tennis		11 banen		De norm bedraagt 90 spelers per verlichte baan.	8	tennisbanen
Hockeyclub Avanti	Hockey		2 kunstgrasvelden (waarvan 1 gecombineerd met korfbal)		De planningsnorm bedraagt op zater- en zondag 9 normteams per veld	2	speelvelden (incl. trainingen).

Op basis van bovenvermelde normen en uit de door de KNVB ingediende overzichten van de richtlijnen voor de behoeften van het aantal velden (zie bijlage 7) blijkt, dat:

1. FC Trias op basis van haar huidige aantal teams en op basis van de bruto/netto speeltijden over $3,6 = 4$ speelvelden dient te beschikken. Wat trainingsuren betreft geldt een indicatie van 1771 uren; voor een kunstgrasveld geldt een norm van 800 uur; derhalve benodigd 2,2 velden. De aanwezige hoeveelheid velden (4,5) is derhalve toereikend.
2. FC Winterswijk op basis van haar huidige aantal teams en op basis van de bruto/netto speeltijden over $5,2 = 6$ speelvelden dient te beschikken. Wat trainingsuren betreft geldt een indicatie van 2587,8 uren; voor een kunstgrasveld geldt een norm van 800 uur; derhalve benodigd 3,2 velden. De aanwezige hoeveelheid kunstgrasvelden 4,5 is toereikend.
3. Voetbalvereniging MEC op basis van haar huidige aantal teams en op basis van de bruto/netto speeltijden over $1,2 = 2$ speelvelden dient te beschikken. Wat trainingsuren betreft geldt een indicatie van 651,8 uren; voor een natuurgrasveld geldt een norm van 600 uur. De aanwezige 3 velden zijn toereikend.

4. Sportclub Meddo op basis van haar huidige aantal teams en op basis van de bruto/netto speeltijden over 0,9 = 1 speelveld dient te beschikken. Wat trainingsuren betreft geldt een indicatie van 533,5 uren; voor een natuurgrasveld geldt een norm van 600 uur. In de gegeven situatie heeft de vereniging voldoende aan 1 kunstgrasveld, dat functioneert als speel- en trainingsveld.

Verder blijkt uit het bovenvermeld overzicht, dat:

- a. De korfbalvereniging WIKO op basis van haar huidige aantal teams 1 veld nodig heeft en voldoet aan de norm.
- b. De honk- en softbalclub Hickory 1 speelveld nodig heeft en voldoet aan de norm.
- c. De Winterswijkse Tennis Club op basis van haar huidige ledenaantal over teveel banen beschikt; nu beschikken zij over 11 banen, terwijl 8 tennisbanen toereikend zijn. Derhalve is er op dit moment een overschot van 3 banen.
- d. De Hockeyclub Avanti op basis van haar huidige aantal teams over 2 speelvelden dient te beschikken (inclusief training). Avanti beschikt over 2 speelvelden en voldoet derhalve aan de norm.

De toekomstige atletiekaccommodatie hebben wij hier buiten beschouwing gelaten.

Overschot velden/tennisbanen en toekomstige vervangingen.

Uit bovenstaand overzicht blijkt, dat 1 voetbalvereniging 1 veld teveel heeft en de tennisvereniging 3 banen te veel. Hoe gaat de gemeente hiermee om?

De gemeente stelt zich op het standpunt, dat zij de huidige situatie respecteert. Dat betekent, dat de gemeente het onderhoud blijft doen en daar waar de gemeente afspraken met de sportverenigingen heeft gemaakt over het onderhoud, deze worden nagekomen. Maar wat te doen bij vervanging van één of meer sportvelden c.q. tennisbanen? In dat geval is de gemeente van mening, dat er op dat moment een

(nieuwe) behoeftebepaling moet plaatsvinden. Mocht dan blijken dat er minder velden c.q. tennisbanen nodig zijn dan zal de gemeente het onderhoud van het veld/de velden en/of de tennisbaan/de tennisbanen niet meer voor haar rekening nemen en zal de gemeente ook niet meer de (toekomstige) investeringskosten op zich nemen.

Richtlijnen kleedkamers.

Hoewel er ook richtlijnen zijn voor het aantal benodigde kleedkamers, zijn deze buiten beschouwing gelaten omdat de gemeente hier niet meer verantwoordelijk voor is. De sportverenigingen zijn zelf verantwoordelijk voor het klein- en groot onderhoud alsmede de toekomstige vervangingen.

Situatie vv Vosseveld.

Een punt van aandacht is de situatie van de v.v. Vosseveld. In de vorige sportnota paste het sportcomplex niet binnen het gemeentelijk streefbeeld. De vereniging heeft besloten zelfstandig te (willen) blijven. De gemeente respecteert het standpunt van deze voetbalvereniging, maar merkt daarbij op, dat de vereniging daardoor een zeker risico nam om buiten het sportbeleid te vallen.

Besloten werd aan deze voetbalvereniging een zogenaamde gedoogstatus te verlenen. Deze status houdt in, dat de vereniging het onderhoud van haar sportcomplex zelf moet uitvoeren en dat zij hiervoor een gemeentelijke bijdrage ontvangt. Met deze vereniging is een onderhoudsovereenkomst afgesloten inhoudende dat de vereniging haar sportcomplex met ingang van 1 januari 2014 onderhoudt en hiervoor een activiteitsubsidie ontvangt.

De werkgroep sport heeft geadviseerd om deze vereniging weer onder het gemeentelijk onderhoudsprogramma te laten vallen. De gemeente handhaaft de gedoogsituatie maar is bereid het onderhoud van de velden weer over te nemen. Dit betekent, dat:

1. de gemeente met ingang van 1 januari 2015 het onderhoud van de sportvelden weer zal overnemen;
2. de vereniging per 1 januari 2015 geen gemeentelijke activiteitsubsidie ontvangt;
3. de vereniging geen meerjarenonderhoudsplan (MOP) krijgt voor haar sportcomplex en zelf verantwoordelijk is voor alle toekomstige vervangingen alsmede alle andere gewenste voorzieningen;
4. de vereniging geen bezuinigingsbijdrage hoeft te betalen.

De gemeente vindt dat zij de vereniging door deze wijziging alleszins redelijk tegemoet is gekomen. Bij deze wordt de nieuwe (gedoog)situatie in deze sportnota vastgelegd.

Verzoek vv MEC tot herinrichting sportcomplex.

De gemeente heeft in oktober 2012 een verzoek ontvangen van de besturen van de voetbalvereniging MEC en Misters Belang om te komen tot een herinrichting van het huidige sportcomplex en omgeving. Het plan omvat op hoofdlijnen de bouw van kleedkamers, de aanleg van 1 kunstgrasveld, de aanleg van 1 natuurgrasveld, bovenop de kleedkamers een speelzaal annex kinderopvang alsmede de aanleg van een parkeerterrein.

Tegen de achtergrond dat de gemeente nu en de komende jaren (fors) moet bezuinigen heeft er geen inhoudelijke beoordeling van het plan plaatsgevonden. De gemeente zal het verzoek c.q. het plan aanhouden totdat er meer duidelijkheid is over de uitkomsten van het onderzoek dat de KNVB momenteel in samenwerking met de 8 Achterhoekse gemeenten uitvoert in het kader van het project Scholder an Scholder. In het kader van dit onderzoek wordt onderzocht of voetbalverenigingen in de Achterhoek nog levensvatbaar zijn, of zij samen kunnen werken met andere voetbalverenigingen door bijvoorbeeld over de gemeentegrenzen te kijken. v.v. MEC werkt inmiddels samen met de voetbalvereniging Bredevoort voor haar jeugd en het damesvoetbal.

Atletiekaccommodatie.

Wat de atletiekaccommodatie betreft wordt opgemerkt, dat de gemeenteraad eind 2013 groen licht heeft gegeven om deze accommodatie te realiseren. De provincie Gelderland heeft besloten om een subsidie te verlenen van € 600.000. Verwacht wordt, dat de nieuwe atletiekvoorziening eind 2014 in gebruik wordt genomen. De Stichting Hunenbulten Sport wordt eigenaar van het (al dan niet deels nieuwe) clubgebouw met (eventueel gerenoveerde dan wel nieuwe) kleedkamers en verhuurt deze aan Archeus, als hoofdgebruiker. De gemeente is/wordt eigenaar van het terrein en de baan. De atletiekvoorziening is een gemeentelijke sportaccommodatie, waarvoor de gemeente verantwoordelijk is/wordt voor het onderhoud en toekomstige investeringen. De gemeente gaat overigens nog in overleg met genoemde stichting om over het uitvoeren van het onderhoud definitieve afspraken te maken.

Verdere invulling sportcomplex Vredenseweg.

De kantine van de voormalige voetbalvereniging SKVW is in eigendom van de gemeente. De gemeente bekijkt op dit moment wat de meest gewenste invulling kan zijn voor dit gebouw. Vooralsnog is de voormalige kantine beschikbaar voor verhuur aan derden.

Beachvolleybalvelden.

De volleybalvereniging WIVOC wil graag zien dat er 2 beachvolleybalvelden (in combinatie met een beach soccer speelveld) aangelegd worden. Aanvankelijk was het idee om dit bij de nieuwe atletiekaccommodatie te doen, maar daar ziet de vereniging van af. De vereniging heeft nu een verzoek ingediend om de velden op het sportpark Jaspers te mogen aanleggen. Aangezien volleybal één van de kernsporten is waarin de provincie de komende jaren wil investeren, bestaat de mogelijkheid om hiervoor cofinanciering te ontvangen. Dit is alleen mogelijk als de plannen passen binnen de regels en kaders van de Nederlandse Volleybal Bond. De bond stelt dat er 3 velden moeten worden aangelegd. De gemeente onderzoekt in overleg met de vereniging welke mogelijkheden er zijn en of de aanleg (financieel) haalbaar is.

Resumerend:

Wat de buitensportaccommodaties betreft wordt opgemerkt, dat door de aanleg van de atletiekaccommodatie in de basisbehoefte van de sportvoorzieningen is voorzien. Het huidige aantal sportcomplexen is toereikend en wordt de komende jaren niet uitgebreid. De gemeente zal de komende jaren dan ook alleen nog blijven investeren in haar eigen buitensportaccommodaties alsmede in die van de vv MEC, omdat deze nog in het streefbeeld van de gemeente valt. Voor de vv Vosseveld wordt een uitzondering gemaakt, zoals hierboven vermeld.

Overzicht buiten(sport)accommodaties, die bij de gemeente in (groot)onderhoud zijn:

Locatie 2014	Gebruiker(s)
Sportcomplex "Jaspers" - voetbal	FC Winterswijk
Sportcomplex "Jaspers" - hockey	W.M.H.C. Avanti
Sportcomplex "Jaspers" - korfbal	Winterswijkse Korfbal Vereniging
Sportcomplex "Jaspers" - tennis	Winterswijkse Tennis Club
Sportcomplex 't Huitinkveld - voetbal	FC Trias
Sportcomplex 't Huitinkveld - honk en softbal	B.S.C. Hickory
Sportcomplex 't Konder in Meddo - voetbal	Sc. Meddo
Sportcomplex in Miste - voetbal	v.v. MEC
Toekomstige atletiekaccommodatie aan de Vredenseweg	Atletiekvereniging Archeus

7.5 Zwembaden

Er zijn twee gemeentelijke zwembaden binnen de gemeente Winterswijk. Dat is het zwembad “Jaspers” en het strandbad. De Stichting Zwembaden Winterswijk exploiteert het overdekte zwembad en sinds 2012 is het beheer en de exploitatie van het strandbad in handen van de Stichting Behoud Strandbad. Beide stichtingen ontvangen een gemeentelijk subsidie. Wat het onderhoud betreft is de gemeente verantwoordelijk voor het onderhoud aan het gemeentelijk strandbad, terwijl de stichting zwembaden Winterswijk verantwoordelijk is voor het onderhoud van het overdekte zwembad.

De exploitatie van het overdekte zwembad staat o.a. door verminderde subsidies onder druk. De gemeente zal in samenwerking met de Stichting Zwembaden Winterswijk de komende tijd onderzoeken welke maatregelen er kunnen worden genomen om een toekomstig bestendige exploitatie mogelijk te maken.

7.6. Meerjareninvesteringsplan buitensportaccommodaties

Zoals reeds eerder is gesteld heeft de gemeente de laatste jaren een groot aantal sportaccommodaties gerealiseerd. De gemeente wenst zowel deze nieuwe als de bestaande voorzieningen ook in de toekomst in stand te houden. Alle activa (van de gemeentelijke buitensportvoorzieningen) worden in kaart gebracht. De benodigde vervangingsinvesteringen dienen verwerkt te worden in de gemeentelijke meerjareninvesteringsraming, zodat de vereiste budgetten in de begroting opgenomen kunnen worden. Voordeel van dit systeem is, dat zowel de sportvereniging als de gemeente precies weet in welk jaar een bepaalde investering gepleegd moet worden en dat er dan ook geld beschikbaar is (gesteld).

7.7. Sporten en bewegen in openbare ruimte(n)

Veel inwoners sporten en bewegen regelmatig in zowel georganiseerd verband als ongeorganiseerd verband in de openbare ruimte. Te denken aan spelen, wandelen, fietsen, trimmen, skaten, Nordic Walking etc. Sporten in openbare ruimten is laagdrempelig omdat de burgers vrij zijn in wanneer, hoe vaak, met wie en hoe lang men gebruik wenst te maken van deze ruimte. De ruimte voor deze vormen van sporten en bewegen draagt in belangrijke mate bij voor de aantrekkelijkheid en de woonkwaliteit van de plaats. De laatste jaren is een aantal voorzieningen, zoals fietspaden, sportveldjes gerealiseerd. De gemeente zal zich de komende jaren sterk blijven maken voor veilige fiets-, wandel- en ruiterspaden en andere geschikte voorzieningen bij het (her)inrichten van de openbare ruimte.

8. Subsidies en tarieven

8.1 Inleiding

In dit hoofdstuk gaan we in op het in 2009 ingevoerde subsidie- en tarievenstelsel. De resultaten van de onder de sportverenigingen gehouden enquête over de contributieontwikkelingen van de laatste jaren worden vermeld en verder wordt ingegaan op de vraag of de criteria om in aanmerking te komen voor een subsidie al dan niet bijgesteld dienen te worden. Bij het onderdeel tarieven wordt ook ingegaan op de Wet Markt & Overheid. Tot slot worden de afspraken, die met de sportverenigingen in het kader van de per 1 januari 2013 opgelegde bezuinigingen zijn gemaakt, vastgelegd.

8.2 Subsidies

De huidige subsidiesystematiek is per 1 januari 2009 ingevoerd. Dit is gedaan om de subsidies goed aan te laten sluiten bij de gemeentelijke ambities op het terrein van de sport. Vanaf dat moment mogen de door de raad in 2008 erkende sportverenigingen gratis gebruik maken van de gemeentelijke sportaccommodaties. Dit geldt voor zowel de binnen- als buitensport. Daarbij is de voorwaarde gesteld dat de betreffende sportverenigingen de contributies voor deelname aan sport met name voor de jeugd aantoonbaar zo laag mogelijk proberen te krijgen en te houden.

Uit een onder de sportverenigingen gehouden enquête (zie de bijlagen 5a t/m 6b) blijkt, dat:

1. 8 van de 19 geënquêteerde binnensportverenigingen de contributie van hun jeugdleden ten opzichte van 2009 inmiddels heeft verhoogd;
2. alle buitensportverenigingen de contributie van de jeugd heeft verhoogd.

De gemeente staat nog steeds achter deze systematiek van subsidiëren. Dit om zowel de sportdeelname te bevorderen als om de sport voor haar burgers betaalbaar te houden. Echter op basis van de uitkomsten van de enquête en het feit, dat een aantal sportverenigingen de subsidieaanvraag niet tijdig indient, moeten de voorwaarden waaronder de subsidie wordt verstrekt, worden bijgesteld c.q. worden geformaliseerd. Het idee, dat er automatisch een gemeentelijke bijdrage in de vorm van een huurcompensatie wordt verstrekt, is niet meer van deze tijd. De betrokken sportverenigingen zullen een tegenprestatie moeten leveren en zullen allemaal een bijdrage moeten leveren die passen binnen de gemeentelijke doelstellingen. Daarbij valt te denken te denken aan jeugdzorg.

Zoals reeds is gesteld ontvangen de erkende sportverenigingen een activiteitsubsidie ter compensatie van de huur van de sportaccommodaties. De laatste jaren zien we dat het bedrag aan compensatiesubsidies van de zaalhuur alsmaar toeneemt. De gemeente zal in 2015 gaan monitoren welke redenen hieraan ten grondslag liggen (meer verhuurde uren of minder sporters per uur?). In dat kader zal ook onderzocht worden wat het verschil in uren is tussen aanvraag zaalhuur en daadwerkelijk gebruik.

Ter uitvoering van de gewenste sport- en beweegstimulering biedt de gemeente de sportverenigingen de mogelijkheid om zo goedkoop mogelijk te kunnen sporten, maar dat deze unieke kans niet misbruikt kan/mag worden. De gemeente kan deze mogelijkheid alleen financieel afdekken door de overige beschikbare uren commercieel te kunnen verhuren.

8.3 Regeling bijzondere bijstand

Om financiële belemmeringen voor sportdeelname voor kinderen, waarvan de ouders een laag inkomen ontvangen, tegen te gaan, heeft de gemeente een regeling in het leven geroepen. Het is mogelijk voor deze doelgroep om een bijdrage te krijgen voor maatschappelijke activiteiten voor kinderen tot 18 jaar (o.a. kosten lidmaatschap van een sportvereniging of kosten tenue etc.). De Sociale Dienst Oost Achterhoek is belast met de uitvoering van deze regeling. Het doel is om de bekendheid van deze regeling meer onder de aandacht van de doelgroep en de sportverenigingen te brengen.

8.4 Subsidiecriteria voor basissporten binnen- en buitensport

Bij de invoering van het nieuwe subsidie- en tarievenstelsel in 2009 zijn door de gemeenteraad criteria vastgesteld welke takken van sport c.q. sportverenigingen gesubsidieerd worden. Omdat destijds een lijst is gemaakt waarop al deze verenigingen vermeld staan kan de indruk ontstaan dat dit een limitatieve lijst is en er in de toekomst geen ruimte is voor nieuwe sportverenigingen om aan te sluiten bij het gemeentelijk sportbeleid.

De gemeente stelt zich op het standpunt dat nieuwe sportverenigingen wel de kans moeten krijgen om te komen tot een levensvatbare sportvereniging. Zo zullen zij:

- over voldoende leden moeten beschikken;
- moeten zij aangesloten zijn bij een landelijke sportbond;
- in overleg moeten treden met reeds in die tak van sport aanwezige verenigingen om de sportaccommodatie te delen;
- een toegevoegde waarde moeten hebben ten aanzien van het huidige verenigingsaanbod;
- aan de in de Algemene Subsidieverordening Winterswijk vermelde voorwaarden moeten voldoen.

Wat de te subsidiëren sportverenigingen c.q. takken van sport betreft richt de gemeente zich op basissporten, zij vallen onder het gemeentelijk subsidiebeleid, anderen niet. Bij de vaststelling van de Implementatienota 2008 “Sportbeleid, subsidies en tarieven” is reeds een aantal criteria genoemd. Voor het bepalen van de basissporten in onze gemeente zijn onderstaande criteria leidend. Er dient sprake te zijn van:

- een landelijk algemeen aanvaarde sport;
- een sport die in nagenoeg elke Nederlandse gemeente wordt beoefend;
- een door mensen ondernomen lichamelijke activiteit, waarbij conditie en vaardigheid vereist zijn resp. bevorderd worden;
- een sport die een bijdrage levert aan de doelstellingen van het gemeentelijk sportbeleid in algemene zin, aan de sportstimulering van doelgroepen en hun motorische en algehele ontwikkeling;
- een sport die in de openbare ruimte of op de commerciële markt niet worden aangeboden;
- sportbeoefening zonder winstoogmerk;
- een sport die zonder gemeentelijke steun niet kan worden aangeboden;
- een niet-gemotoriseerde sport of een sport waarbij de participatie van een dier centraal staat (zoals de paardensport, duivensport etc.).

Als bovengenoemde criteria worden toegepast dan wordt onderstaande indeling voor binnen- en buitensporten vanaf vaststelling van deze sportnota gehanteerd.

Basissporten binnensport	Niet basissporten binnensport	Basissporten buitensport	Niet basissporten buitensport
Badminton	Biljarten	Atletiek	Duiken
Basketbal	Darten	Hockey	Duivensport
Dynamic Tennis	Denksporten (w.o. bridge, dammen, schaken)	Honk- en softbal	Fietscross
Gevechtssporten (o.a. judo)	Fitness	Korfbal	Golf(eigen verzoek)
Gymnastiek	(Zaal)hockey (incl floorball)	Tennis	Hengelsport
Handbal	Kegelen; bowlen	Voetbal	Hondensport
Korfbal	Schietsport		IJssport
Tafeltennis			Jeu de Boules
Volleybal			Motorsport
Zaalvoetbal			Nordic-walking
Zwemsport (zwemmen; waterpolo)			Paardensport
			Skeelersport
			Surfen
			Wandelen
			Wielrennen(w.o. mountainbiken)
			Zeilen
			(Zweef)vliegsport

Voor de niet-basissporten zal de gemeente vanuit haar regierol geen voorzieningen voor de betreffende sporten realiseren en worden deze verenigingen financieel niet ondersteund, in welke vorm dan ook. De gemeente onderkent dat deze verenigingen ook een belangrijke bijdrage leveren aan het welzijn van de inwoners van Winterswijk. Het deelnemen aan een niet basissport of een samenwerking tussen een niet basissportvereniging en een basissportvereniging, zal dan ook om deze reden niet door de gemeente ontmoedigd worden, maar de gemeente heeft nu eenmaal een (sterke) voorkeur voor de *bewegingssporten* en daarom worden deze wel door de gemeente financieel ondersteund.

De door de gemeente ondersteunende sportverenigingen staan in een overzicht vermeld, dat als bijlage 8 deel uitmaakt van deze nota.

8.5 Tarieven

Per 1 oktober 2014 zijn er nieuwe tarieven voor de huur van binnensportaccommodaties ingevoerd. De gemeente hanteert maatschappelijke (niet kostendekkende) tarieven. Daardoor blijven de kosten om te sporten voor de inwoners beperkt waardoor de sportparticipatie voor iedereen mogelijk is. De tarieven gelden per uur per binnensportaccommodatie. Om de tarieven te laten aansluiten bij de algemene prijsontwikkelingen zullen deze voortaan jaarlijks – voorafgaand aan een nieuw sportseizoen - geïndexeerd worden. Met de buitensportverenigingen zijn huurcontracten afgesloten en deze verenigingen betalen jaarlijks hun huur voor het gebruik van het sportcomplex.

Per 1 juli 2014 is de Wet Markt & Overheid definitief in werking getreden. Deze wet geeft een aantal spelregels, die overheidsinstanties zoals gemeenten in acht moeten nemen als zij economische activiteiten uitvoeren. Doel van de wet is om oneerlijke concurrentie tegen te gaan en zo gelijk mogelijke concurrentieverhoudingen tussen overheden en bedrijven te creëren.

Eén van de belangrijkste spelregels is de integrale kostendoorberekening voor de verhuur van gemeentelijke sportaccommodaties zodat de tarieven niet (meer) marktverstoring zijn. De wet maakt het wel mogelijk om af te wijken van de gedragsregels, maar dan dient dit wel te gebeuren op basis van een raadsbesluit, waarin bepaald is, dat de daarin genoemde activiteiten verricht worden in het algemeen belang. Dat moet dan wel gemotiveerd worden. Voor sport komt die motivering op het volgende neer: indien kostendekkende tarieven in rekening zouden worden gebracht zou dit ten koste gaan van het deelnemen aan sportactiviteiten. Dit terwijl het gemeentelijk beleid erop gericht is om de deelname aan sportbeoefening van volwassen en jeugdigen juist zoveel mogelijk te bevorderen.

Volgens de wet had het raadsbesluit voor 1 juli 2014 moeten worden genomen. Dat is niet gelukt maar het college van burgemeester en wethouders heeft inmiddels wel een conceptraadsvoorstel vastgesteld dat in september/oktober 2014 onderwerp zal zijn van een inspraakprocedure. Hierna zal aan de raad een definitief voorstel tot vaststelling van een algemeen belang besluit worden gedaan.

In het conceptraadsvoorstel wordt voor wat de sport betreft voorgesteld de volgende economische activiteiten als activiteiten van algemeen belang te kwalificeren:

- Exploiteren van gemeentelijke sportaccommodaties
- Ingebruikgeving zwembad Jaspers aan de Stichting Zwembaden Winterswijk
- Ingebruikgeving van het strandbad aan de Stichting Behoud Strandbad

8.6 Afspraken bezuinigingen per 1 januari 2013

Met ingang van 1 januari 2013 moest er op “de sport” € 165.000 structureel bezuinigd worden. De gemeente heeft in overleg met de werkgroep sport besloten hieraan een invulling te geven. De gemeente heeft zelf enkele bezuinigingen doorgevoerd zodat de sportverenigingen nog een bijdrage moesten leveren van totaal € 126.420,00.

Na advies/instemming van de werkgroep sport heeft het college van burgemeester en wethouders op 11 september 2013 besloten om voor dit deel met ingang van 2013 een bijdrage per actieve sporter in te voeren. Met de sportverenigingen is afgesproken, dat zij jaarlijks worden aangeslagen aan de hand van de door de gemeente bij de overkoepelende sportbonden op te vragen ledenlijsten, dit naar de toestand per 1 januari van dat jaar. Het aantal (actieve)leden per vereniging kan jaarlijks verschillen en daardoor kan de bijdrage van een vereniging hoger c.q. lager uitvallen. Het totaalbedrag van € 126.420,00 blijft echter staan. De verenigingen, die niet verplicht zijn om hun ledenaantallen aan de bonden door te geven resp. niet zijn aangesloten bij overkoepelende sportbonden, geven hun aantal actieve sporters aan de gemeente door. Verder is afgesproken, dat verenigingen, die over een “eigen” sportcomplex beschikken, de mogelijkheid wordt geboden hun bijdrage op een andere manier in te vullen. Dit zou kunnen door bijvoorbeeld bepaalde (kleine handmatige) onderhoudswerkzaamheden van de gemeente over te nemen. Het geldt dat de gemeente dan uitspaart zou in mindering gebracht worden van de (aan de gemeente) te betalen bijdrage. Zodra de gemeente een besluit heeft genomen treedt zij in overleg met de sportverenigingen om afspraken op maat te maken.

9. Organisatiestructuur

9.1 Inleiding

In dit hoofdstuk komt de samenstelling van de werkgroep sport en de vergoeding van de werkgroep leden aan de orde.

9.2 Werkgroep Sport

In 2013 is besloten tot het formaliseren van de werkgroep sport. Daarmee wordt deze werkgroep het officiële adviesorgaan van de Winterswijkse sportverenigingen. De werkgroep zal voortaan uit 14 leden bestaan, afkomstig uit diverse geledingen van de Winterswijkse sport. Tevens werd besloten om ten behoeve van de werkgroep sport een reglement vast te stellen. In dit reglement staan o.a. de werkwijze, de samenstelling, de rollen en taken omschreven en dat een onafhankelijk voorzitter leiding aan de werkgroep geeft. Tot op heden is nog geen voorzitter benoemd en daardoor fungeert de wethouder sport – na instemming van de werkgroep – tijdelijk als voorzitter. De werkgroep heeft de wens geuit om ook alle voorzitters van de onder het sportbeleid vallende sportverenigingen voor het overleg uit te nodigen. Dit omdat zij dan de informatie uit eerste hand ontvangen en zij binnen hun verenigingen verantwoordelijk zijn om de juiste informatie “boven te halen”. De gemeente heeft hiermee ingestemd. Dit betekent dat het reglement op dit punt buiten werking is gesteld. In overleg met de werkgroep sport wordt bezien of er een nieuw reglement moet komen.

9.3 Vergoeding Werkgroep Sport

Elk lid van de werkgroep heeft de mogelijkheid om een vergoeding van € 40,00 per vergadering te ontvangen. De leden van de werkgroep sport hebben besloten om hiervan af te zien, mits het totale gemeentelijke budget ten goede blijft aan de Winterswijkse sport, bijv. het organiseren van bepaalde (jeugd)sportactiviteiten en andere sport gerelateerde activiteiten. De gemeente stemt hiermee in.

10. Financiën

10.1 Inleiding

Dit hoofdstuk geeft inzicht in de gemeentelijke lasten en baten op het terrein van de sport.

10.2 Overzicht gemeentelijke lasten en baten sport

In de gemeentebegroting 2014 zijn de volgende lasten en baten voor de sport geraamd:

	Lasten	Baten	Saldo
Binnensport	€ 782.448	€ 471.750	€ 310.698 (-/-)
Buitensporten	€ 208.454	€ 31.500	€ 176.954 (-/-)
Zwembaden	€ 343.828	€ 20.000	€ 323.828 (-/-)
Breedtesportimpuls	€ 121.050	€ 104.160	€ 16.890 (-/-)
Bezuinigingsbijdrage Sportverenigingen		€ 118.920	€ 118.920 (+/+)
Subtotaal	€ 1.455.780	€ 746.330	€ 709.450 (-/-)
Kapitaalslasten div. sportaccommodaties	€ 2.128.097		€ 2.128.097 (-/-)
Totaal	€ 3.583.877	€ 746.330	€ 2.837.547 (-/-)

In bijlage 9 treft u een gespecificeerd overzicht aan van deze lasten en baten.

Bijlagen

- 1: Overzicht van de uitgevoerde sportprojecten c.q. sportactiviteiten
- 2: Bezettingsroosters van de gemeentelijke binnensportaccommodaties
- 3a: Overzicht ledenaantallen binnensportverenigingen (2007-2013)
- 3b: Overzicht vergelijking ledenontwikkeling binnensportverenigingen (2009-2013)
- 4a: Overzicht ledenaantallen buitensportverenigingen (2007-2013)
- 4b: Overzicht vergelijking ledenontwikkeling buitenportverenigingen (2009-2013)
- 5a: Overzicht contributie binnensportverenigingen (2007-2013)
- 5b: Vergelijking contributieontwikkeling binnensportverenigingen (2009-2013)
- 6a: Overzicht contributie buitensportverenigingen (2007-2013)
- 6b: Vergelijking contributieontwikkeling buitenportverenigingen (2009-2013)
- 7: Overzichten behoeftebepaling FC Winterswijk, FC Trias, v.v. MEC en Sc. Meddo
- 8: Overzicht basissporten en de hierbij behorende sportverenigingen
- 9: Gespecificeerd overzicht van gemeentelijke baten en lasten sport

